

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Seks komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Seks komedier", i Holberg, Ludvig: *Seks komedier*, udg. af Jens Kr. Andersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 553.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg14val-shoot-idm139796473833728/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Seks komedier

juris (se n.t.s. 119) forekommer der en retsregel, der tillader børn at indgå ægteskab uden faderens tilladelse, hvis denne ikke er ved sin forstands brug: Codex Justinianus 5-4-25 (*Corpus Juris Civilis* II, udg.: Krüger, Berlin 1895, s. 197).

Den Stundesløse

- 359 *Stundesløs(e)*: fortravlet, rastløs, beskæftig, som aldrig har tid («stunder»).
- 360 *Vielgeschrey*: navnet er dannet af talemåden Viel Geschrei und wenig Wolle, ty.: megen larm og (kun) lidt uld, stort stæhej for ingenting. – *Pige*: tjenestepige. – *Elsker*: tilbøder, kæreste. – *Oldfux*: (egl.: gl. ræv), typefigur i fl. af Holbergs komedier, altid en pudsensmager. – *Avanturier*: eventurier, fr.: eventyrer, lykkeridder.
- 361 *skjønne Materialer*: velegnet stof. – *rare*: sjældne. – *støje*: støje, larme, råbe op, tage på vej. – *vertimod*: på den anden side. – *at ansee*: at se til. – *ørkesløse*: ubeskæftigede. – *Lands-Dommer*: se n.t.s. 266. – *Hylde*: den hylde, der i almuehjem løb langs væggene oppe under loftet, og hvorpå der anbragtes husgeråd. – *klamrede (...)* med: skældte ud på. – *Smøre-brød*: brødkive med smør. – *saadan Væsen*: så stor stæhej. – *bredet*: dækket. – *en gammel Magister (...)* brende op paa sit Kammer (...) ingen Varme meer behøvede: anekdoten fortælles om den gerrige medicinske professor Jacques Sylvius (1478-1555) i artiklen om ham i Bayles store *Dictionnaire historique et critique* (fr.: *Historisk og kritisk leksikon*) fra 1697 (Note A), der utvivlsomt er Holbergs kilde.
- 362 *beskæftig*: (tilsyneladende) travlt optaget. – *Forgangen*: forleden. – *fattes*: er der i vejen.
- 363 *førklager dem*: klager over dem, «sladrer» om dem. – *iblandt*: nu og da. – *da*: skønt. – *Skilling*: 1 skilling = 1/16 mark (se n.t.s. 216), i 1995-købekaft = ca. 1,50 kr. – *uden de jo*: uden at de. – *klipper noget denaf*: datidens mønter var af ædelmetal. – *Forretninger*: gøremål (noget at forrette).
- 364 *Gifte-Knif*: en person, der mod betaling formidler kontakt mellem giftelystne enlige. – *Discretion*: dusør, salær. – *biet*: ventet. – *bryde (...)* over nært: tage en rask beslutning og skride til handling. – *tage (...)* med en *Trompf* (trumf): overrumple. – *komme noget til*: blive forført (og evt. besvangret). – *Postdag*: dag, hvorpå post afgik eller ankom på steder uden daglig postforbindelse, ofte under stort stæhej; en dag med særlig (administrativ) travlhed.
- 365 *Don Quichot (...)* *sandende Riddere*: hovedpersonen i Cervantes' roman *Don Quijote* (1605-1615), der er en parodi på middelalderens